

De fractie van de Ouderenpartij Diemen

Onderwerp  
Beantwoording schriftelijke vragen OPD zorgfraude

Datum  
6 juni 2023

Geachte leden van de fractie,

Op 9 mei 2023 heeft de Ouderenpartij Diemen schriftelijke vragen gesteld inzake kosten jeugd en Wmo, krachtens artikel 48, lid 3 van het Reglement van Orde<sup>1</sup>. De vragen worden hieronder puntsgewijs beantwoord.

**Vraag 1:**

Kunt u ons alsnog de feitelijke uitgaven voor Jeugdzorg en WMO tussen 2017 en 2021 geven?

**Antwoord:**

Hieronder zijn de uitgaven Jeugd en Wmo tussen 2018 en 2021 gegeven. We maken hierbij de kanttekening dat dit om de totale uitgaven gaat binnen de programma's Jeugd en Wmo. Naast betalingen aan zorgaanbieders o.b.v. afgesloten contracten gaat het bijvoorbeeld ook om subsidies, gemeenschappelijke regeling GGD en inhuur van personeel.

Sinds 2018 is de gemeente Diemen overgestapt op een ander financieel systeem. Hierdoor zijn voorgaande jaren niet meer te vergelijken. Daarom worden de uitgaven vanaf 2018 i.p.v. 2017 weergegeven.

Uitgaven Jeugd en Wmo	2018	2019	2020	2021
Totaal Jeugd	€ 8.594.000	€ 9.154.000	€ 9.824.000	€ 11.058.000
Totaal Wmo	€ 5.213.000	€ 7.597.000	€ 7.205.000	€ 8.193.000

**Vraag 2:**

Kunt u een overzicht verstrekken van alle zorgaanbieders in Diemen?

**Antwoord:**

In de bijlage vindt u een overzicht van de zorgaanbieders en leveranciers Jeugd en Wmo in 2022. Het betreft aanbieders waar in 2022 betalingen aan gedaan zijn op grond van de Jeugdwet en Wmo.

---

<sup>1</sup> Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Diemen 2021

**Vraag 3:**

Welke criteria stelt u aan potentiële zorgaanbieders? Te denken valt aan diploma's, werkervaring, VOG, referenties, lokatiebezoeken, BIBOB? Zijn die criteria vastgelegd?

**Antwoord:**

Wettelijk zijn eisen vastgelegd waaraan zorgaanbieders moeten voldoen. In de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) staat beschreven dat de aanbieder er zorg voor draagt dat de voorziening van goede kwaliteit is. Een voorziening wordt in ieder geval:

- Veilig, doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht verstrekt;
- Afgestemd op de reële behoefte van de cliënt en op andere vormen van zorg of hulp die de cliënt ontvangt;
- Verstrekt in overeenstemming met de op de beroepskracht rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiende uit de professionele standaard;
- Verstrekt met respect voor de inachtneming van de rechten van de cliënt.

In hoofdstuk 4 van de Jeugdwet zijn kwaliteitseisen gesteld aan jeugdhulpaanbieders, waaronder:

- Jeugdhulpaanbieders bieden verantwoorde hulp, die veilig, doeltreffend, doelmatig, en cliëntgericht is en afgestemd op de behoefte van het kind of de ouder.
- Jeugdhulpaanbieders hebben kwalitatief en kwantitatief voldoende personeel zodat ze verantwoorde hulp kunnen bieden (norm van verantwoordelijkheidstoedeling).
- Jeugdhulpaanbieders werken met een familiegroepsplan, hulpverleningsplan of plan van aanpak.
- Jeugdhulpaanbieders hebben een kwaliteitssysteem.
- Medewerkers van jeugdhulpaanbieders werken met een familiegroepsplan, hulpverleningsplan of plan van aanpak.

Daarnaast stelt de gemeente bij de contractering van zorgaanbieders aanvullende eisen. Deze methodiek van 'streng aan de poort' heeft als doel dat alleen eerlijke en kwalitatief goede aanbieders gecontracteerd worden en hiermee pakken we preventief zorgfraude aan.

Voorbeelden van eisen zijn:

- Zich houden aan wet- en regelgeving o.a. de mededingingswet, Wet Beleid, Integriteit en Overeenkomst (BIO) en AVG
- Inzicht in UBO (Ultimate Beneficial Owner): de uiteindelijk belanghebbenden van een organisatie
- Beschikking over VOG voor alle medewerkers
- Toepassen arbeidsnormen Collectieve Arbeidsovereenkomst (CAO) en ILO (International Labour Organization: internationale arbeidsnormen)
- Beschikken over de juiste diploma's en registratie (o.a. Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) en Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG))
- beschikken over privacyreglement en klachtenregeling, , meldplicht calamiteiten
- toepassing WNT (Wet normering topinkomens) winstmaximalisatie (5%)
- zich houden aan kwalitatieve behandelisen, ervaringseisen
- zich houden aan contract met bijlagen waaronder o.a. het administratieprotocol en medewerking aan materiele controles.

**Vraag 4:**

Kent u de zorgaanbieders in Diemen met een strafblad? Zo niet, hoe gaat u deze informatie ophalen?

**Antwoord:**

Nee, deze zijn niet bekend. De gemeente Diemen en de Sociale Recherche hebben geen bevoegdheid om informatie op te vragen over zorgaanbieders die mogelijk een strafblad hebben. Wel stelt de gemeente bij de contractering van een zorgaanbieder een VOG als eis en kan de gemeente bij de aanvraag voor een persoonsgebonden budget (pgb) de zorginstelling/persoon een VOG laten inleveren.

In de door u gestelde vragen refereert u aan nieuwberichten van Binnenlands Bestuur en RTL nieuws. Deze nieuwsberichten zijn gebaseerd op het dashboard Zicht op Ondernijning. Dit dashboard komt voort uit een samenwerkingsverband tussen verschillende lokale en landelijke overheden, geïnitieerd door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). In dit dashboard worden CBS-data gecombineerd met data van andere betrouwbare landelijke bronnen. De getoonde gegevens zijn nooit herleidbaar naar individuele adressen, personen en bedrijven. Het is dus niet mogelijk om op basis van dit onderzoek op te vragen om welke aanbieders in Diemen dit gaat.

**Vraag 5:**

Beschouwt u zorgfraude als een onderdeel van ondernijnende criminaliteit? Wat betekent dit voor uw aanpak?

**Antwoord:**

Van 'ondernijnende criminaliteit' is sprake wanneer de georganiseerde criminaliteit bij activiteiten gebruik maakt van diensten uit de 'bovenwereld'. Zorgfraude kan een onderdeel zijn van ondernijnende criminaliteit, maar dat is niet altijd zo. Het kan ook zijn dat het een individuele actie betreft van een persoon die fraudeert met declaraties. Dergelijk handelen valt onder het begrip fraude, maar niet onder het begrip ondernijnende criminaliteit.

Bij de beantwoording vraag 6 gaan wij nader in op onze aanpak van zorgfraude.

**Vraag 6:**

Wat deed/doet het college concreet (bestuursrechtelijk of strafrechtelijk) om fraude te voorkomen dan wel op te sporen? Is er de afgelopen jaren fraude geconstateerd? En welke maatregelen zijn er vervolgens genomen? Is het eventueel wederrechtelijk verkregen voordeel bijvoorbeeld teruggevorderd?

**Antwoord:**

De gemeente Diemen is aangesloten bij het regionaal platform fraudebestrijding van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Dit platform houdt zich bezig met allerlei vormen van fraude waaronder zorgfraude.

Indicatief lekt 1-3% van de zorggelden weg door fouten of fraude<sup>2</sup>. Fraude heeft vaak ook zorgverwaarlozing tot gevolg. De cliënt krijgt niet de zorg die zij nodig heeft of waar zij recht op heeft. We willen niet profileren maar historische gegevens (rapport signalen fraude in de zorg 2020 IKZ (Informatie Knooppunt Zorgfraude)) laten zien dat de kans op fraude en zorgverwaarlozing:

- Verhoudingsgewijs groter is bij een B.V. dan bij een Stichting.
- Verhoudingsgewijs groter is bij PGB dan bij zorg in natura (ZIN).
- Verhoudingsgewijs groter is bij individuele begeleiding dan bij dagbesteding.
- Verhoudingsgewijs groter is binnen de Wmo dan bij WLZ of Jeugdwet.
- Verhoudingsgewijs groter is bij aanbieders waarbij de inwoner een grote afhankelijkheid heeft van de aanbieder.

De navolgende risico-indicatoren kunnen wijzen op fraude- en of zorgverwaarlozing:

- Meer/andere zorg declareren dan geleverd/aanvragen dan nodig.
- Zorg declareren zonder dat er zorg geleverd is.
- Minder (goede) zorg leveren dan verwacht mag worden of nodig is.
- Aanleveren van overige vervalste informatie.
- Administratie niet op orde.

Voor zorg in natura (gecontracteerde zorgaanbieders) worden deze signalen incidenteel vanuit contractmanagement opgepakt.

---

<sup>2</sup> <https://www.ikz.nl/documenten/publicaties/2020/06/18/rapport-signalen-zorgfraude-2019>

Het is wettelijk verplicht om een toezichthouder Wmo aan te stellen. De GGD Amsterdam is aangesteld als toezichthouder Wmo voor de gemeente Diemen. De GGD Amsterdam houdt proactief en reactief toezicht op de kwaliteit van Wmo voorzieningen. Op het gebied van jeugdhulp ligt de toezichtstaak bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) toezicht. De IGJ onderzoekt of jeugdigen goede hulp krijgen in een veilige omgeving.

Zoals hierboven beschreven is de kans op fraude verhoudingsgewijs groter bij pgb dan bij zorg in natura. De gemeente Diemen heeft de Sociale Recherche Gooi en Vechtstreek aangewezen als toezichthouder rechtmatigheid voor de pgb's op grond van de Wmo en Jeugdwet. De Sociale Recherche heeft de afgelopen jaren geen bestuursrechtelijk of strafrechtelijk onderzoek verricht voor de gemeente Diemen omdat hier geen aanleiding toe was. Wel wordt de Sociale Recherche een aantal keer per jaar geraadpleegd voor consultatie, bijvoorbeeld bij de beoordeling van een pgb-aanvraag.

In de gestelde vragen geeft u aan dat aanbieders met een strafblad gemiddeld veel hogere bedragen declareren dan aanbieders zonder strafblad. Om dit te voorkomen zijn er voor de pgb's Jeugd en Wmo maximum tarieven vastgesteld door het college.

**Vraag 7:**

Wat vindt u van de aanbeveling om gemeenteraadsleden te trainen over zorgfraude, zodat ze hun controlerende functie beter kunnen uitoefenen?

**Antwoord:**

Het is niet de taak van het college om te beoordelen hoe de gemeenteraad haar controlerende functie beter kan uitoefenen. Wij zullen de aanbeveling om gemeenteraadsleden te trainen over zorgfraude onder de aandacht brengen bij de griffier. Ook zijn wij bereid om desgewenst voor de commissie sociaal een bijeenkomst te organiseren over zorgfraude in samenwerking met de Sociale Recherche.

**Vraag 8:**

Wat gaat u nog meer doen om de door zorgfraude veroorzaakte stijging van de zorgkosten tegen te gaan?

**Antwoord:**

Zoals hierboven beschreven ondernemen we diverse acties ter preventie van zorgfraude. De preventieve aanpak van zorgfraude door middel van aanvullende eisen bij contractering blijven wij voortzetten bij nieuwe aanbestedingen. Daarnaast blijven wij bij de aanvraag van pgb's alert op signalen en betrekken indien noodzakelijk de Sociale Recherche hierbij. Wij zien geen aanleiding om aanvullende maatregelen te treffen.

Op het gebied van beleid zijn voor de jeugdhulp in de verordening Jeugdhulp Diemen 2022 aanvullende regels voor een pgb opgenomen met onder andere voorwaarden voor het verstrekken van een persoonsgebonden budget. Voor Wmo is dit nog niet zo uitgebreid vastgelegd. Het college is voornemens om ook voor pgb's Wmo aanvullende regels vast te stellen.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Diemen,

namens deze,

de secretaris,

G.T. Wildeman

de burgemeester,

E. Boog